

4. Hukuk Dairesi

2021/15761 E. , 2022/3481 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Midyat 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda verilen hükmün temyizen tetkiki davacılar vekili ile davalı vekili tarafından talep edilmiş, davacılar vekilince de duruşma istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen 22/02/2022 Çarşamba günü davacılar vekili Av. ... geldi. Davalı adına gelen olmadı. Temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan davacılar vekili dinlendikten sonra vaktin darlığından dolayı işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmış olup dosya incelendi, gereği düşünüldü:

K A R A R

Davacılar vekili; 13/06/2011 tarihinde davacılarından ... ve ...'in oğlu, diğer davacıların kardeşi olan ...'in davalı tarafından kasten öldürüldüğünü, davacılar anne, baba ve kız kardeş ...'in destekten yoksun kaldıklarını, tüm davacıların derin bir üzüntü yaşadıklarını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla maddi ve manevi tazminat isteminde bulunmuş; 30/10/2019 tarihli ıslah dilekçesiyle maddi tazminat istemini ıslah etmiştir.

Davalı vekili; ... dışında dört kardeşi daha bulunmakta olan davacı ... yönünden destek tazminatı talebinin reddine karar verilmesi gerektiğini, talep edilen manevi tazminat miktarlarının fahiş olduğunu, desteğin gelir durumunun davacı yanca resmi kayıtlar esas alınarak ispatlanması gerektiğini, talebin zamanaşımına uğradığını belirterek, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesince; desteğin geliri yönünden ekonomik sosyal durum araştırma tutanağı dışında herhangi bir resmi belge veya kayıt bulunmadığı ve asgari ücret üzerinden yapılan değerlendirme esas alınarak davacı anne ... ve baba ... yönünden maddi tazminat isteminin kısmen kabul edildiği, davacı kız kardeş ...'in destekle birlikte yaşıyor olmasının yeterli olmayıp, diğer erkek kardeşin de maddi destek sağladığı, düzenli ve eylemli olarak destek aldığı ispatlanamayan ...'in destek tazminatı

talebinin reddedildiği, dava dilekçesi içeriğinde hakkında herhangi bir anlatım ve dilekçenin sonuç kısmında harçlandırılmış herhangi bir talebi bulunmayan davacı ... yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği belirtilerek, davacılar ... ve ...'in maddi tazminat istemlerinin kısmen kabulüne, davacı ...'in maddi tazminat talebinin reddine, davacıların manevi tazminat istemlerinin kısmen kabulüne, davacı ... lehine herhangi bir talep bulunmadığından bu davacı yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş; karara karşı taraf vekillerince istinaf yoluna başvurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesince; destek ...'nin öldürüldüğü tarihte 41 yaşında olup sigorta kaydı olmaksızın eczane kalfalığı yaptığı, her ne kadar ilgili meslek odasından alınan cevapta eczane kalfasının alabileceği ücretin asgari ücretin altında olmamak kaydıyla eczacı ve çalışan arasındaki anlaşmaya bağlı olup tam tespit yapılamadığı bildirilmişse de, desteğin çevresinde çeşitli işlerle uğrayan sosyal ve aktif bir birey olarak tanınması da nazara alındığında desteğin gelirinin asgari ücretin üzerinde olacağının hayatın olağan akışına uygun olacağı ve zabıta

araştırmasında tespit edilen aylık 1.500,00 TL gelirin hükme esas alındığı, davacı ...'in fiziksel engeli bulunmayıp çalışmadığı, baba ...'in de SGK'dan emekli maaşı aldığı, böylece evde tek gelir sahibinin destek ... olmadığı dikkate alınarak davacı ...'in destek tazminatı talebinin reddine karar verilmesinin yerinde olduğu belirtilerek; davacı anne ve baba dışındaki tüm davacılar ile davalının istinaf başvurusunun esastan reddine, davacı anne babanın desteğin gelirine yönelik istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile HMK'nın 353/1-b.2 maddesi uyarınca ilk derece mahkemesi kararı kaldırılmak suretiyle, davacı anne ... ve davacı baba ...'in maddi tazminat istemlerinin kısmen kabulüne, davacı ...'in maddi tazminat isteminin reddine, tüm davacıların manevi tazminat istemlerinin kısmen kabulüne, davacı ... Rıdvan lehine bir talep bulunmadığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş; hüküm, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

1- Davacılar baba ..., kardeş ..., kardeş ..., kardeş ..., kardeş ...'ın ve davalının bu davacılara yönelik temyiz istemlerinin incelenmesinde;

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-a maddesinde öngörülen kesinlik sınırı, 6763 sayılı Kanun'un 44. maddesiyle HMK'ya eklenen Ek-Madde 1'de öngörülen yeniden değerlendirme oranı dikkate alındığında 2021 yılı için 78.630,00 TL dir.

HMK 362/1-a ve 362/2. maddeleri gereğince temyiz edenin sıfatına göre hükmedilen ya da mahkemece kabul edilmeyen bölümünün miktar veya değeri 78.630,00 TL'yi geçmeyen davalara ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararlarının temyizi kabil değildir. Kesin olan kararların temyizinin istenilmesi halinde Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesi tarafından bu konuda temyiz dilekçesinin reddine karar verilebileceği gibi, verilmemiş olması halinde Yargıtay'ca da temyiz isteminin reddine karar verilebilecektir.

Somut olayda; davacılar vekili dava dilekçesinde fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak ... için 10.000,00 TL maddi tazminat ve 40.000,00 TL manevi tazminat isteminde bulunmuş, ıslah dilekçesi ile maddi tazminat talebini 53.297,99 TL ye yükseltmiş, ..., ..., ..., ... için ayrı ayrı 20.000,00'er TL manevi tazminat isteminde bulunmuş, bölge adliye mahkemesince yeniden hüküm kurulmak suretiyle davacı ... lehine 53.297,99 TL maddi ve 20.000,00 TL manevi tazminata ve davacılar ..., ..., ... ve ... lehine 10.000,00'er TL manevi tazminata hükmedilmiş, bu karara karşı da taraf vekilleri temyiz yoluna başvurmuştur. İhtiyari dava arkadaşı olan davacılar yönünden temyiz sınırı her dava arkadaşının davası için ayrı ayrı belirlenecektir. Davada bu davacılar lehine ve davalı aleyhine hükmedilen tazminat miktarları yönünden bölge adliye mahkemesi kararının temyiz kabiliyeti olmayıp, davacılar ..., ..., ..., ..., ...'ın ve davalının bu davacılara yönelik temyiz dilekçelerinin HMK'nın 362/1-a maddesi gereğince reddine karar vermek gerekmiştir.

2- Davacı ...'in temyiz istemine gelince;

Dava dilekçesinde davacılar kısmında yer almakta ise de, bu davacının manevi tazminat talebi bulunmadığı gibi harçlandırılan başkaca bir talebi de bulunmayıp usulüne uygun surette açılmış bir davası olmadığı, ilk derece mahkemesince hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği, bu hükmün davacılar vekilince istinaf istemine konu edilmeyerek kesinleştiği nazara alındığında davacı ...'in temyiz isteminin reddine karar vermek gerekmiştir.

3- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle HMK'nın 355. maddesindeki kamu düzenine aykırılık halleri resen gözetilmek üzere

istinaf incelemesinin, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılacağı kuralına uygun biçimde inceleme yapıp karar verilmiş olmasına, dava şartları, delillerin toplanması ve hukukun uygulanması bakımından da hükmün bozulmasını gerektirir bir neden bulunmamasına göre davacı ...'ın manevi tazminata ilişkin tüm ve davacı ...'ın aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

4- Davacı ...'ın destek tazminatına yönelik diğer temyiz itirazına gelince;

Dava, kasten öldürme eyleminden kaynaklanan destekten yoksun kalma ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir.

Davacı ..., öldürülen ...'nin kız kardeşi olup, kardeşinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı talebinde bulunmuştur. Bölge adliye mahkemesince; davacı ...'in fiziksel engeli bulunmayıp çalışmadığı, baba ...'in de SGK'dan emekli maaşı alması nedeniyle evde tek gelir sahibinin destek ... olmadığı gerekçesiyle, davacı ...'in destek tazminatı talebi reddedilmiş ise de; varılan sonuç dosya kapsamına uygun düşmemektedir.

Destekten yoksun kalma tazminatı olay tarihinde yürürlükte olan 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 45. maddesinin 2. fıkrasında (6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 53. maddesinde) düzenlenmiş olup, "Ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde, onların bu zararının da tazmin etmek lâzımgelir" şeklinde hükme bağlanmıştır. BK'nın 45. maddesinde (TBK'nın 53. maddesinde) sözü edilen destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık ilişkisine ya da kanunun nafaka hakkındaki düzenlemelerine dayanmaz. Kanun gereğince bir kimseye yardım etmek zorunda bulunan kişi değil, eylemli ve düzenli olarak onun geçimini kısmen ya da tamamen sağlayacak biçimde yardım eden ve olayın doğal akışına göre eğer ölüm gerçekleşmeseydi az veya çok yakın gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kişi destek sayılmalıdır. Desteklik mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmaz. Yardım ve hizmet ederek de destek olunabilir. Destekten yoksun kalma ile nafaka yükümlüsü ve alacaklısı olmak birbirinden ayrı hukuksal durumlardır.

4721 sayılı TMK'nın 364. maddesinin 1. fıkrasında "Herkes, yardım etmediği takdirde yoksulluğa düşecek olan üstsoyu ve alt soyu ile kardeşlerine nafaka vermekle yükümlüdür" düzenlemesine; aynı maddenin 2. fıkrasında ise "kardeşlerin nafaka yükümlülükleri, refah içinde bulunmalarına bağlıdır" düzenlemesine yer verilmiştir.

Her ne kadar Dairemizce destek ile birlikte oturma ve bekar olmanın tek başına destekten yoksun kalma tazminatı isteme hakkı doğurmadığı, çalışmasını engelleyen bir özürlü veya sağlık sorunu olmayan kardeşin destek tazminatı isteyemeyeceği kabul edilmekte ise de; kardeşlerin birbirine destekliği nafaka yükümlülüğü dışında somut olayın özelliklerine göre çok özel koşullarda söz konusu olabilmektedir.

Dava konusu olayda; ölenin diğer davacı anne ve babayla birlikte aynı evde yaşayan kardeşi ...'e de destek sağlayıp bu aile ile fertleri ile birlikte aynı evde yaşadığı anlaşılmaktadır. Destegın öldüğü tarihte olağan koşullarda kardeşine bakım yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak, 1970 doğumlu olan destek ..., öldüğü tarihte 40 yaşındadır. 1968 doğum olan davacı ... ise, kardeşinin vefat ettiği tarihte 51 yaşındadır ve kardeşinden yaşça büyüktür. Her ikisi de hiç evlenmemiş olup, ölüm tarihine kadar aynı evde sürekli olarak 1931 doğumlu baba ve 1937 doğumlu anne ile birlikte yaşamaları, davacı ...'in herhangi bir gelir ve malvarlığı

bulunmayıp çalışma imkanının da düşük olması nedeniyle, ölen kardeşinden destek almasının anılan yasal düzenlemeler karşısında makul olması, ölenin diğer davacı anne ve baba ile birlikte kardeşi ...'in de geçimini sağlaması, bir başka deyişle ölen kardeşinden düzenli ve devamlı şekilde destek aldığıının tüm dosya kapsamından anlaşılması karşısında, davacı kardeş ... için de maddi tazminatın hüküm altına alınması gerekirken, yanılığılı değerlendirmeyle yazılı olduğu şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, bölge adliye mahkemesi kararının bu nedenle bozulması gerekmiştir.

5- Davalının temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle HMK'nın 355. maddesindeki kamu düzenine aykırılık halleri resen gözetilmek üzere istinaf incelemesinin, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılacağı kuralına uygun biçimde inceleme yapıp karar verilmiş olmasına, dava şartları, delillerin toplanması ve hukukun uygulanması bakımından da hükmün bozulmasını gerektirir bir neden bulunmamasına göre davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

6- Davalının diğer temyiz itirazlarına gelince;

a) Destekten yoksunluk zararının hesabında, desteğin gelirin belirlenmesi, tazminatın doğru tespitinde önemli bir yer tutmaktadır. Dava dilekçesinde, desteğin eczacı kalfası olduğu, Acırlı beldesinde belediye başkan yardımcılığı ve Midyat Spor Kulübünde yönetici ve futbolcu olarak görev yaptığı, aylık gelirin 5.000,00 TL nin üzerinde olduğu beyan edilmiş, ilk derece mahkemesince yapılan yargılamada desteğin ortalama kazancının ne olacağının araştırılması için jandarma marifetiyle yapılan araştırmada; desteğin bir dönem encümen üyeliği yaptığı, Midyat Spor Kulübünde yöneticilik ve futbolcu olarak görev yapmadığı, eczacı kalfalığı işinden de aylık gelirin 5.000,00 TL olup olmadığının tam tespit edilemediği bildirilmiş, aynı tarihli sosyal ve mali araştırma tutanağında ise, desteğin aylık ortalama gelirin 1.500,00 TL olduğu, bu iş dışında herhangi bir geliri olmadığı

belirtilmiştir. Midyat Spor Kulübü Derneğinin 20/05/2019 tarihli cevabından da, davacının amatör olarak futbol oynadığı, vefat tarihinde sigorta kaydının bulunmadığı anlaşılmıştır. Mardin Eczacı Odasından gelen cevapta ise eczacı kalfası maaşının asgari ücretin altında olmamak kaydıyla eczacı ve çalışan arasındaki anlaşmaya bağlı olarak değişeceği, asgari ücretin üzerinde ücret alması halinde ise sigorta kaydının verilen maaş üzerinden gösterilmesi gerektiği yönünde bilgi verilmiştir. Dosya kapsamında desteğin eczacı kalfası olarak çalışması nedeniyle asgari ücretin üzerinde gelir ettiğine yönelik desteğin iki yeğeninin tanık beyanları dışında resmi bir kayıt da bulunmamaktadır.

Hal böyle iken desteğin asgari ücretin neti tutarında gelir sağladığının kabulü ile bu miktar üzerinden hesaplanan destek tazminatına hükmedilmesi gerekirken, bölge adliye mahkemesince sadece zabıta araştırması esas alınarak hayatın olağan akışına göre asgari ücretin üzerinde gelir elde edeceğinin kabulü ile tazminata hükmedilmesi doğru görülmemiş, kararın bu nedenle de bozulması gerekmiştir.

b) Hükme esas alınan hesap raporunda 40 yaşında bekar olarak ölen müteveffanın destek payları hesaplanırken, desteğin babasının destekten çıkma tarihinde; annenin kör olduğu ve ev işlerini kız kardeş ...'in yaptığı gerekçesiyle, bu pay annenin payına ilave edilmeyip kardeş ...'in payına ilave edilmiştir.

Dairemiz uygulamasına göre anne ve babadan yaşam tablosuna göre hangisi destekten çıkacaksa kalan kişiye diğerinin payının ilave edilerek destek paylarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, yukarıdaki açıklamalar gözetilerek, davacı anne ... ve kardeş ...'ın talep edebileceği tazminat miktarının yeniden belirlenmesi için bilirkişiden işaret edilen hususta ek rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş, kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle davacılar... , ... , ... , ...'ın ve davalının bu davacılara yönelik temyiz dilekçelerinin HMK'nın 362/1-a maddesi gereğince, (2) nolu bentte gösterilen nedenle davacı ...'ın temyiz isteminin, (3) nolu bentte açıklanan nedenlerle davacı ...'ın manevi tazminata ilişkin tüm ve davacı ...'ın ve (5) nolu bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının REDDİNE, temyiz edilen Bölge Adliye Mahkemesi kararının (4) nolu bentte açıklanan nedenlerle davacı ...'ın temyiz itirazının kabulü ile davacı ... yararına ve (6/a,b) bentlerde gösterilen nedenlerle davalının temyiz itirazlarının kabulü ile davalı yararına HMK'nın 371. maddesi gereğince **BOZULMASINA**, dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 3.815,00 TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak duruşmada vekille temsil olunan davacılara verilmesine, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacılara ve davalıya geri verilmesine 28/02/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.